

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Parapgraphvs IV. De subjecto jurisp. & de iis, qui præsentare possunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

jurisdictione, jure patronatus, & non conjunctive & principaliter, citans pro hac distinctione Gemin. in c. 1. de jure patri. Calderin. Roch. Lamb.

7. Respondeo septimo: ubi agitur de venditione aut alia dispositione de juribus universis, verificanda est proprietas juris patr. in transferente, & si agitur de castro, supponendum, quod annexio juris patr. ad castrum sit clara; aliis enim non datur hujusmodi transitus per venditionem similemve dispositionem. Lott. l. 1. q. 9. n. 53. & 54. ex Mantic. decis. 164. n. 2. Porro deprehenditur, an jus patr. fuerit reservatum castro vel dignitati, aut è contra singulari personæ Domini Castri, seu obtinentis talem dignitatem, ex formula ipsius dispositionis; an videlicet personæ vel potius dignitati facta sit concessio, Lott. n. 56. ex eodem Mantic. decis. 150. n. 5. ubi etiam, quod censetur facta adhuc personæ, etiamsi post nomen proprium adjectum nomen dignitatis; cum illa adjectio censetur potius facta demonstrationis gratiâ: quod idem est in dubio; cum istiusmodi concessiones fieri consueverint propter merita, quæ ratio non cadit in castrum vel dignitate. Lott. n. 57. De cætero ubi non constat de simili titulo domini, ad alias conjecturas & præsumptiones recurrendum; ut si supposito patronatu, Ecclesia sita sit intra mœnia arcis vel castri, præsumitur jus patr. annexum ipsi castro, præcipue concurrente observantiâ; quia præsentationes factæ ab eo, tanquam qui pro tempore fuit Dominus castri. Lott. n. 58.

Questio 68. Quid si ergo contra juris prohibitionem vendas jus patr. eritne venditio valida?

Respondeo: validam esse censet Suar. cit. l. 4. de Simon. c. 57. n. 13. ideo, quod nullibi irritetur ipso jure; ex eo enim, quod in Trid. sess. 25. c. 9. dicatur, nullus jus patr. transferre in alium contra canonicas sanctiones præsumat, alioquin ipso jure patronatu privatus existit, non inferitur, translationem esse nullam; sed esse annullandam: probabilius tamen esse invalidam, & non posse emptorem patronatum retinere, sed manere illum penes vendentem usque ad sententiam declaratoriam criminis, censet Castrop. cit. p. 4. n. 12. citans pro hac Garc. p. 5. c. 9. n. 9. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. q. 8. eò quod patronatus in neminem transferri possit, in quem Ecclesia non consenserit; Ecclesia autem translationem simoniacam reprobatur, easque omnes translationes irritat, c. quamvis. de pænit. c. præterea de transactionibus. Idem cum Castrop. tenet Corrad. cit. c. 5. n. 46. nisi quod dicat, venditorem hoc ipso esse privatum patronatu, & Ecclesiam effici liberam. Porro licet venditio talis censetur simoniaca & nulla respectu ipsius juris patr. deducti principaliter in venditione; valere tamen adhuc venditionem, respectu saltem universitatis & aliorum sub ea contentorum, & expressionem juris patr. rejici, ac si adjectum non fuisset, quemadmodum plura sæpe venduntur, & in uno eorum venditio non tenet; tenet tamen in aliis. Et quemadmodum, dum conditio apponitur in erectione beneficii jure reprobata & rejecta per Episcopum, tamen valida manet fundatio beneficii; id inquam docet Lamb. p. 2. l. 1. art. 21. n. 1. apud Corrad. loc. cit.

PARAGRAPHVS 19.

De subiecto juris patr. & de iis, qui præsentare possunt.

Questio 69. An pagano & judæo edificanti vel ecclesiam, vel eminenti castrum, cui jus patr. annexum est, competere possit jus patronatus?

Respondeo negative: cum hoc jus nullus obtinere possit, nisi ab ecclesia fuerit concessum; at Ecclesia solis fidelibus id concessit, ut constat ex c. quicumque. 16. q. 7. c. pia mentis. eadem causâ & q. Castrop. cit. p. 4. n. 19. Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 7.

Questio 70. Num hæreticus sit capax juris patr.

Respondeo: ob hoc crimen reddi aliquem hujus juris incapacem, etiamsi fuerit fundator Ecclesie. Lott. l. 2. q. 14. n. 18. de hoc plura inferius, ubi de amissione juris patr.

Questio 71. Num jus patr. competere possit infanti & pupillo?

Respondeo affirmative: sunt enim capaces legati & hæreditatis; ergo & patronatus hæreditati annexi. Azor. loc. cit. c. 2. q. 14. Abb. in c. de jurep. n. 5. Feder. de Senis, & c. quos citat & sequitur Castrop. n. 2. Et si enim infans ob defectum rationis præsentare nequeat, habere tamen potest tutorem, qui id nomine illius faciat; nequaquam autem procurator vel tutor patronatum obtinet. Castrop. n. 21. quin & pupillus septennio major ipse præsentare potest, etsi secus sit de electione competente jure collegii, c. ex eo, uti etiam in præsentatione competenti jure collegii, & non jure proprio & singulari, Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 186. & 189. citans alios ac dicens esse sententiam communem contra Jo. Nicol. Delphin. l. 2. de jurepat. q. 10. n. 182. negantem, pupillum posse præsentare, ex eo, quod careat discretionem, non possit habere discretionem præsentationis idoneum, nisi forte malitia superaret ætatem. In quod etiam inclinare videtur Corad. p. 4. cap. ult. n. 17. dicens sententiam communem propter lubricitatem ætatis pupilli sibi videri dubitabiliorem. Idque etiam absque tutoris vel curatoris autoritate; quia nullibi cavetur hanc autoritatem in hac nominatione requiri, sicut neque requiritur in contrahendis sponsalibus. Azor. loc. cit. Castrop. n. 20. Garc. loc. cit. n. 196. citans Pavinum de potestate capis. sede vac. p. 2. q. 5. n. 5. Rebuff. de nominatione. q. 17. n. 51. Roch. v. competens. q. 4. n. 13. & c. Qui tamen omnes dicunt, quod expediat, sitque honestum, ut pupillus præsentet tutore auctore. Sed neque tutorem ullo modo præsentare posse, nisi de voluntate & consensu (saltem tacito, v. g. quia sciens tutorem præsentasse, non contradixisset, nec præsentasset alium intra tempus datum ad præsentandum. Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. n. 17. Mohed. Abb. & alii apud Garc. n. 192. de que tali scientia pupilli intra tempus datum ad præsentandum constare deberet Episcopo ipsius pupilli septennio majoris, habentis usum rationis gl. in c. ex eo. de elect. v. suffragium Azor. Roch. Rebuff. Pavin. apud Castrop. n. 21. & Garc. n. 191. dicit esse communioem, Nihilominus con-

contrarium sibi videri ait Castrop. eò quòd tutor propriè detur ad regendam personam pupilli, adeòque & ratione hujus personalis regiminis presentare poterit. Idem tenet Pirh. n. 18. & Garc. n. 194. dum ait, tutorem posse absolutè presentare, valereque ejus presentationem; addunt tamen, nisi pupillus rationis discretione prèditus contradicat, vel ante institutionem alium presentet: in quo casu preferendam presentationem factam à pupillo, eò quòd ipse sit Dominus istius juris patr. etiam si presentasset minus dignum prè alio, quem presentavit tutor, tenent Pirh. loc. cit. Roch. Rebuff. Pavin. alique citati supra à Garc. n. 196. vel saltem aequè dignum, ut alii apud Garc. n. 187.

2. De curatore tamen censet Castrop. loc. cit. & Garc. n. 196. eum presentare non posse, eò quòd is, cum principaliter datus sit pro administratione bonorum minoris, & non personæ, patronatum competentem minori & ejus bonis non annexum administrare non possit, neque ad beneficia virtute illius presentare.

Questio 72. Quid hac in parte dicendum de impubere, minore, filio familias?

1. Respondeo primò: & hos capaces esse juris patronatus, posseque per se ipsos presentare, dum septennio majores sunt. Sequitur à potiore ex responsis, ad quest. præc.

2. Respondeo secundò: etsi æquum sit ut tales impuberes non presentent absque tutorum autoritate, eò quòd hi dentur ad actiones personarum impuberum regendos, si tamen impubes septennio major presentavit sine tutoris autoritate, valet presentatio ab illo facta jure proprio & singulari. Pirh. n. 18. juxta dicta quest. præc. de pupillo.

3. Respondeo tertio: potest quoque pater presentare ad beneficia juris patr. competentis filio, quamdiu hic impubes & sub ejus potestate est; quia toto eo tempore personæ filii administrationem habet Castrop. loc. cit. n. 22.

4. Respondeo quartò: ita ad puberem etsi minorem 25. annis spectat presentatio, ut neque tutor, neque pater illius, vi juris patr. competentis filio valide presentare possit. Castrop. cit. n. 22. Garc. n. 195. & 299. contra Baëzam & Guttier. quorum sententiam falsam esse, & non nisi in curatore furiosi procedere, asserit Garc. Siquidem in talibus ut publici juris, neque curatoris potestas, neque minor ætas attenditur. Garc. n. 196. ex Anchar. conf. 355. & Butrio conf. 30. cessatque post pubertatem filii administratio, & solum in ejus bonis conceditur: quòd ad spiritualia autem & dependentia ab iisdem pertinentibus ad filium patria potestas se non extendit, & pater nullo modo se intromittit, & nihil juris habet, & administratio residet penes filium. Garc. n. 197. ex Navar. Castrop. loc. cit. Sed neque pater presentare potest pro filio tanquam pater & conjuncta persona, etiam cum cautione de rato; tum quia ad presentandum requiritur speciale mandatum, ut Lamb. p. 1. l. 2. q. 4. art. 17. n. 4. & DD. in c. fin. de concess. præb. tum quia in causa spirituali, qualis est hæc, pater vel alia persona conjuncta non admittitur sine mandato, etiam cum cautione, ut Lamb. loc. cit. Abbas in c. nonnulli. de rescript. n. 2. nisi ratificatio fieret intra tempus datum ad presentandam, ut Roch. Pirh. cit. n. 18. Garc. n. 201. ita ut non sufficeret, quòd intra dictum tempus non fiat presentatio alia, aut contradictio patroni, nisi constet intra dictum tempus de scientia illius; & hoc, quan-

do pater presentavit, qui aliàs est legitimus administrator filii. Garc. n. 205. Nihilominus si patronatus competat filio ob bona adventitia, quorum pater habet usum fructum, posse presentare patrem, & non posse presentare filium, tenet Castrop. loc. cit. n. 22.

Questio 73. An, & qualiter patronatus competens uxori, & hinc potestas presentandi transeat in maritum, seu participetur ab eo?

1. Respondeo primò: supponendo tanquam certum, etiam fœminas esse capaces juris patronatus. c. ult. de concess. præb. Abb. inc. i. n. 3. & c. 25. h. t. Azor. loc. cit. c. 21. q. 10. cum communi. Acquirunt enim sibi hoc jus, si quis edificaverit, & c. Ecclesiamque verbo, si quis, etiam comprehenditur si quis, & masculinum continet fœmininum, gloss. in c. general. de elect. in 6. v. universos, nisi subjecta materia aliud suadeat, sic jus patronatus hereditarium etiam transit in fœminas; item relictum consanguineis. Garc. cit. c. 9. n. 145. & 144. ita etiam succedit fœmina in jure patronatus per modum majoratus instituto, ita ut ad animum duntaxat deveniat, nempe primogenitum seu proximiorum, nisi fœmina expressè sit exclusa. Garc. n. 145. ex Covar. præc. q. c. 38. n. 13. Mol. l. 1. c. 1. n. 26.

2. Respondeo secundò: Si patronatus uxoris sit personalis, & bonis ejus non annexus, jura illius non communicantur marito; quia sunt propria uxoris, & ad onera matrimonii præstanda non conducunt. Castrop. loc. cit. n. 27. cum communi.

3. Respondeo tertio: neque jura patronatus competentis uxori ob bona propria ac paraphernalia v. g. per majoratum acquisita, aut ab ea tanquam hærede vel consanguinea fundatoris habita per successione, dum ea marito data non sunt in dotem, communicantur marito, ac proinde vi talis patronatus non potest presentare, subsidium in necessitate ab ecclesia exigere, aut ullatenus se intromittere; nisi fortè uxor ex urbanitate patiatur maritum simul presentare. Castrop. ibidem. Pirh. num. 17. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 13. q. 7. n. 18. Garc. n. 185. citans Molin. de primogenit. l. 1. c. 24. n. 32. Gutt. p. 13. de iure. c. 29. n. 4. contra Lamb. ibidem apud Garciam æquiparantem in eo casu maritum tutori.

4. Quartò: dum patronatus est annexus bonis uxoris ab ea marito datis in dotem, jus patronatus & presentare durante matrimonio spectat ad solum maritum; quia cum non solum fructus, sed etiam dominium rerum dotalium, saltem civile & jurisdictione, transeat, & sit penes maritum, juxta l. Doce de rei vend. & l. cum dotem. c. de jure dotium, citatas à Pirh. & juxta doctrinam glossæ communiter receptæ in l. in rebus. c. eod. v. naturali, quam sequitur Bartol. n. 3. & Bald. n. 6. apud Castrop. n. 28. (quod idem fusè disputatum vide apud Garc. n. 147.) non solum fructus, qui commoditatem pretio æstimabilem ad onera matrimonii sustinenda præstant, sed & alii omnes ad eum pertinere debent; cum de jure civili maritus absolutè censetur Dominus in ordine ad omnes effectus, præterquam in jure exceptos, inter quos non est jus patronatus: atque ita jus patronatus non per se, sed accessoriè cum dominio five vero & naturali, five civili tantum cumque universitate rerum dotalium ac jurium transit in maritum; Unde jam verum non est, quod tradit Lamb. p. 3. l. 2. q. 6. art. 3. n. 8. incohærenter ad ea, quæ tradiderat p. 2. l. 1. q. 10. art. 2. jus patronatus in maritum transire cum universitate in dotem datâ; nimirum

mirum posse etiam uxorem presentare, ac locum esse preventioni inter virum ac uxorem, & uno presentante, alium non posse illum impedire, etiam in variatione; in dubio tamen prevalere presentationem uxoris; ita docent Laym. *loc. cit.* Pirh. *cit. n.* 17. Zoësius *h. rit. n.* 36. Garc. *n.* 177. citans Gutt. *ubi antè n.* 3. Rebuff. *de nominat. q.* 17. *n.* 56. Roch. *v. ipse vitandus. q.* 28. Tiraq. *post leges connub. gl. ult. n.* 5. item Molin. *de primog. l.* 1. *c.* 24. *n.* 3. contra Abb. *in l. fin. de concess. prob. n.* 8. But. *Imol. ibidem. Felin. in c. cum olim. de major. & Abba. n.* 2. Azor. *p.* 2. *l.* 6. *c.* 21. *q.* 16. & alios apud Garciam & Baëzam *de decima tutorum c.* 23. *n.* 30. contrario nixos fundamento; nimirum quod maritus non sit Dominus dotis, sed uxor, juxta *l. in communibus. c. de jure dotium.* Et esto, Dominus sit & administrator bonorum dotialium, & ipsi debeantur eorum fructus & commoditas, id tamen intelligendum de iis tantum commoditatibus, quæ ad onera matrimonii sustinenda conferre possunt; ad hunc enim finem confertur dos; jura autem patronatus ad id servire acqueunt. Mediam viam ingreditur Castrop. *n.* 29. ex Covar. *pract. qq. c.* 28. *per totum;* dum ait, si bona in dotem dentur æstimata æstimatione, quæ facit emptionem (quando autem hoc contingat vide apud Covar. *ibidem*) marito, non uxori competit patronatus & presentare; quia eorum bonorum maritus sit Dominus, neque tenetur soluto matrimonio ea reddere, sed tantum eorum æstimationem; si autem bona data sic æstimata non sint, probabilius maritum illorum non habere dominium, neque jura patronatus, sed solum habere istorum bonorum administrationem pro matrimonii oneribus sustinendis, adeoque non patronatum.

Questio 74. Num illegitimo, & maxime spurio, aut etiam irregulari competere possit jus patronatus, & presentare.

Respondeo affirmativè: Azor. *cit. cap.* 21. *qu.* 25. Roch. *v. competens q.* 2. Castrop. *n.* 24. Pirh. *n.* 19. possunt enim tales fundare, dotare ecclesiam; at cuiuslibet fundanti ecclesiam absque ulla exceptione conceditur patronatus. *c. piamenti. c. quicumque. c. 6. q.* 7. item potest castrum, cui annexus patronatus, emere vel donatione aut legato accipere. Nec obstat tales esse incapaces beneficii & pensionis ecclesiasticæ; quia hæc requirunt ordinem, & solum clerico communicantur; patronatus autem etiam laico competit. Neque obstat, inhabiles esse ad officia publica; quia juris patronatus exercitium non est officium publicum, sed privatum, ut Azor. *loc. cit.* *q.* 17. neque semper exercendum, sed cum beneficium vacat Castrop. *cit. n.* 24.

Questio 75. An & qualiter excommunicatus sit capax juris patronatus & presentandi?

1. Respondeo primò: etsi excommunicatus excommunicatione majore non amittat jus patronatus ante excommunicationem habitum; ejus tamen usu & exercitio privatur, donec fuerit absolutus. Pirh. *n.* 21. ex Azor. *cit. c.* 21. *q.* 9.

2. Respondeo secundò: potest etiam Episcopus consentire ut excommunicatus toleratus, & non vitandus, ædificando ecclesiam acquirat jus patronatus; etsi exercitium illius non habeat ante absolutionem. Pirh. *ibidem.* citans Jo. And. *in c. nobis h. t. n.* 3.

3. Respondeo tertio: prælatus excommunicatus ædificans vel dotans ecclesiam indubitatè jus patro-

natús acquirat ecclesiæ vel monasterio. Pirh. *ibidem.*

4. Respondeo quartò: patronus excommunicatus, sive laicus, sive Ecclesiasticus, sive vitandus, sive non vitandus, licitè presentare non potest juxta Pirh. *ibidem.* Barb. *juris Eccl. l.* 3. *c.* 12. *num.* 162. citans Garc. *p.* 5. *c.* 4. *n.* 307. ubi tamen is de hoc nihil; eò quòd ei in hoc nullus factus favor per extray. *ad evitanda;* de cetero autem excommunicato prohibitum sit omne exercitium & usus juris Ecclesiastici.

5. Respondeo quintò: excommunicatus vitandus ne quidem validè presentare potest, ita ut institutio ab Episcopo facta ad presentationem talis patroni sit irrita. Pirh. citans Covar. *in c. alma.* Barb. verò *loc. cit.* abstrahens à vitando & non vitando, admittit, patronum laicum excommunicatum posse presentare validè, non verò ecclesiasticum, citatque pro hoc Sayr. *de cens. l.* 2. *c.* 6. *n.* 7. contra Suarez, *loco paulo post citando n.* 31. sic patronum laicum excommunicatum publicum, modò denunciatus non sit, presentare validè docet Garc. *p.* 5. *c.* 4. *n.* 317. citans Zoësius *de jure patronatus v. competens. q.* 2. *num.* 22. Rebuff. *cit. de excom. non vitand.* Gomes. *de expell. nu.* 60. Zerol. *in princ. p.* 1. *v. beneficia §.* 5. Sayr. *de censu. l.* 2. *c.* 6. *n.* 8. & c. contra Lamb. *p.* 1. *l.* 2. *q.* 2. *art.* 2. & 3. *n.* 9. Covar. Chock. & c. hoc nixos fundamento, quòd presentatus incurrat excommunicationem communicando cum patrono excommunicato, quòd falsum est, quia non est necessaria talis communicatio in presentatione; insuper absolvi potest ante institutionem, nec communicando cum excommunicato incurritur excommunicatio, nisi sit denunciatus, vel etiam notorius clerici percussor, Gar. *n.* 318. verum tamen, ut subdit Garc. *n.* 319. potest Episcopus non admittere presentationem à tali laico factam, cum is malè faciat presentando, licet non sit denunciatus, & si aliàs intra tempus datum non presentaret legitimè, daretur devolutio, ut Suar. *to. 5. de cens. d.* 14. *§.* 2. *n.* 8. facta tamen semel scienter, sive etiam ignoranter admisà tali presentatione, tenetur presentatum admittere; cum presentatio patroni laici excommunicati publici sit valida, adeoque ex ea jus aliquod quæsitum presentato; quòd verò docet Garc. *loc. cit.* *n.* 316. contra Suar. *l. c. n.* 31. invalidam esse presentationem factam à patrono ecclesiastico excommunicato etiam occulto, dum is jure singulari & ratione officii privati presentat, non subsistit ex dicendis de collatione, quæ vide.

6. Respondeo sextò: excommunicatus non vitandus seu toleratus, etsi obligare non possit Episcopum ad accipiendam presentationem à se factam (cum quantum communicare cum tali excommunicato liceat, nemo tamen ad id obligetur, acceptatio autem presentationis sit quædam communicatio cum patrono excommunicato) potest tamen Episcopus eam admittere validè, & licitè; quia non tenetur vitare talem excommunicatum. Pirh. *ibidem* citans Suar. *d.* 14. *de cens. §.* 2. *n.* 30.

7. Respondeo septimò: denique excommunicato, etiam vitando, non currit tempus ad presentandum præscriptum, si is non sit in mora petendæ absolutionis; quia tunc censetur legitime impeditus; secus, si excommunicatus sit in mora legitime presentandi, quatenus est in mora tollendi hoc impedimentum per petitionem & obtentionem absolutionis; tunc enim Episcopus, evolutò tempore dato ad presentandum, liberè potest conferre tale beneficium. Pirh. *n.* 22. citans Zoësius *t. 2. n.* 58. porro aut Pirh. *cit. n.* 21. *in fine,* presentationem in jure æqui-

valere electioni, ita ut quæ de hoc statuta sunt, plerumque etiam locum habeant in præsentatione secundum Gloss. in c. ultim. de elect. in 6. v. electione, vide proinde de super dicta quoad excommunicatos, aliæ censurâ Ecclesiasticâ irretitos.

Quæstio 76. An possessor juris patronatûs, cui vere dominium illius non competit, obtineat jura patronatûs, etiam post contestatam litem, intellige, motam super ipsum jus patronatûs, seu proprietatem juris patronatûs, & non super possessionem?

Respondeo ad primum affirmativè; dum est possessor bonæ fidei (qualis erit, dum probabilibus fundamentis credit patronatum sibi deberi. Castrop. n. 25. Azor. cit. q. 17. ex Abb. in c. consultationibus. b. r.) secus si malæ fidei; ita expressè cit. c. consult. Gonz. ad reg. mens. gl. 25. n. 6. cum communi, fructus enim rei debentur possessori bonæ fidei. c. gravi. de rest. spoliat. fructus autem juris patronatûs sunt præsentare clericum, honorificum locum tenere, &c. Et procedit id à fortiori, si dicatur cum Abb. Gonz. Azor. l. cit. præsentationem non esse tam fructum naturalem, quàm industrialem, ex eo, quòd patronus industriam apponere debeat, ut persona idonea nominetur, & intra tempus sibi concessum: cum fructus industrialis in omnium sententia debeatur possessori bonæ fidei; Castrop. ibidem ex Covar. v. resol. l. c. 10. n. 16. Unde jam præsentatus à tali, si aliud nihil obstat, est instituendus, & est præsentatio valida, & nullatenus annullanda, etiam postquam constiterit, jus patronatûs spectare ad alium, etiam si dicatur, præsentare esse fructum naturalem; nam possessor bonæ fidei non tenetur fructus naturales bonæ fidei consumptos restituere, nisi ex illis factus sit ditior; factâ autem præsentatione jam ille fructus juris patronatûs consumitur, neque patronus factus est ex illo ditior. Castrop. loc. cit. citans Abb. in c. consultation. in fine. Laym. ad c. querelam. de elect. n. 3. Corrad. l. 1. c. 6. n. 360.

2. Respondet ad secundum negativè Glm. c. cum venissent. de integ. restit. cui consentire videtur Laym. loc. cit. ed quòd, licet possessori fidei debeantur fructus rei post litem contestatam, seu lite pendente, quousque ea definiatur, ipse tamen eos accipiat sub obligatione restituendi vero Domino, si causâ cadat. Jam verò hanc obligationem subire nequeat possessor juris patronatûs; cum facta præsentatione, & institutione securâ, hæc revocari nequeat; & licet præsentatio revocari posset non secutâ institutione; cum tamen præsentatio ordinetur ad institutionem, illâ lite pendente inutiliter fieret, si lite pendente institui nequit præsentatus. Contrarium tamen tenet Castrop. loc. cit. Abb. in c. ex literis. b. r. n. 7. & 8. Azor. loc. cit. q. 18. ed quòd, dum possessor juris patronatûs factâ præsentatione cadit causâ, possit adhuc facere restitutionem, habendo causam præsentationem à se factam, quæ non propterea fit inutiliter; quòd autem non sequatur institutio, sed sufficiat eam sequi lite finitâ; quin & cum sequi possit lite adhuc pendente, institutio, esto, hæc fit irrevocabilis; id enim favore Ecclesiæ conceditur, ne ob litium longitudinem vacet diutius; insuper hujusmodi fructus, cum non consistat in commodo pecuniario, esto, possessor bonæ fidei alios fructus restituere teneatur, non videatur ad hujus fructus restitutionem obligari.

Quæstio 77. An, & qualiter jus præsentandi ad prælaturas Ecclesiarum conventualium aut collegiatarum haberi possit per laicos?

Respondeo: id nequaquam iis competere, de quò dictum satis supra, nisi fortè de speciali privilegio Papa, quâ ratione id competit regibus Hispaniarum. Laym. ad c. nullus. de elect. n. 14. & videre est in concilio Tolet. 12. c. 6. item regibus Galliæ concessa potestas Episcopos aliòsque prælatos nominandi & præsentandi summo Pontifici, ut videre est in Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 11. in Epistola ipsius Leonis, cujus initium primitiva. Item regibus Poloniæ, de quo Laym. ad c. si archiepiscopus, de temp. ordin.

PARAGRAPHVS V.

Qualiter jus patronatûs probari debeat, & de eo constare, ut quis admittatur ad præsentandum.

Quæstio 78. Quotuplex sit probatio juris patronatûs in genere, hoc est tam ex privilegio, quàm ex jure communi habiti.

Respondeo duplex: una vera seu irrefragabilis; quando exhibetur publicum instrumentum, si-ve privilegii si-ve foundationis. Altera præsumpta, & nihilominus legitima, quæ assertur ex immemoriali quasi possessione & præscriptione; cum minor non sit virtus præscriptionis in nanciscendo dominio, quàm traditionis procedentis à vero Domino juxta l. traditionis. C. de pactis Lott. l. 2. q. 7. n. 27. & seq. citans Feder. de Senis cons. 234. n. 1. Paul. de Citad. trade jurep. 3. p. causa 5. n. 1. & 26.

Quæstio 79. Quot modis probetur, & probandum sit jure novo Tridentini Jus patronatûs quò ad proprietatem; de quasi possessione enim queretur postmodum, &c.

Respondeo: jus patronatûs privatorum, in quibus regulariter non præsumitur usurpatio, probandum tribus modis; nimirum vel ostendendo titulum ex fundatione, vel dotatione per authentica documenta, & alia à jure requisita vel per multiplicatas longissimo temporis cursu, qui hominum memoriam excedat, præsentationes vel alias secundum juris dispositionem.

2. Jus verò patronatûs in iis personis, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potiùs quæsitum præsumi solet, quales sunt persona potentes, communitates, vel universitates, pleniorè & exactiorè ad docendum verum titulum requirit probationem, nec immemorialis temporis probatio aliter ei suffragatur, quàm si præter reliqua ad eam communia præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltè, quàm 50. annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur, ita expressè decernit Trid. sess. 25. c. 9. ex quibus vides concilium quò ad modum & formam probandi jus patronatûs privatorum nihil innovalle; ideòque proceditur cum regulis generalibus juris communis; quibus attenditur; ubi constat de explicito